

07 יוני 2016

לכבוד

חברי הוועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית ובהצעת חוק שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים

עמדת מעבדת איי.טי.אל

להצעת חוק התקנים (תיקון – מעבדה מוסמכת לאישור ייבוא טובין), התשע"ו – 2015 :

איי.טי.אל (בדיקת מוצרים) בע"מ, הידועה בעולם כ Israel Testing Laboratories (להלן ITL) הינה "מעבדה מאושרת", הפועלת בתחום האלקטרוניקה והחשמל.

המעבדה שהוסמכה על ידי "התאחדות המעבדות האמריקאיות" A2LA החבר בארגון ה ILAC שישראל חברה בו, פועלת מזה 24 שנה במתן אישורי תקינה עבור יצואנים ויצרנים ישראלים לשיווק מוצריהם ברחבי העולם. כמו כן המעבדה הוסמכה על ידי ארגון ה IECEx וה IECCE הפועלים תחת ארגון ה IEC שישראל חברה בו.

במהלך פעילותה, משנת 1992, ITL הנפיקה עשרות אלפי תעודות למוצרים בעמידה בתקנים בינלאומיים וישראלים ועבדה עם אלפי יצרנים ישראלים. ITL פועלת כמעבדה, כגוף התעדה וכגוף ביקורת במפעלים.

לאחרונה, עשתה ITL היסטוריה וקיבלה מעמד של גוף התעדה ומעבדה בודקת, המייצגת את ישראל בגוף הכרה הדדית של 40 מדינות, לבדיקת מוצרים לעמידה בתקנים בסביבה נפיצה שבתוכה נכלל גם סביבת גז טבעי.

ITL תומכת בנוסח המוצע של הצעת החוק המתקן את האפליה ארוכת השנים בין מעבדות בינלאומיות אשר יכלו לבצע בדיקות תקן למוצרים מיובאים לישראל לבין מעבדות ישראליות אשר יכלו לבצע עד כה בדיקות התאמה לתקן של מוצרים המיוצאים לחו"ל בלבד

ITL מבקשת מהוועדה לשקול להסדיר נושאים נוספים בחוק אשר יאפשרו תחרות הוגנת בין מכוני התקנים לבין המעבדות הפרטיות יפחיתו את מחיר המוצרים לצרכנים, תוך שמירה על בטיחות הציבור ובריאותו. ובכלל זה מתן אישור למעבדות הפרטיות לסמן מוצרים בתו תקן ומתן האפשרות למעבדות הפרטיות להתקשר בהסכמי הכרה הדדית עם מוסדות שמחוץ לישראל.

[להלן הערותינו:](#)

חובת שמירה על תקן רשמי (תיקון מס' 3) תשל"ט-1979

9. (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), רשאי שר התעשייה, המסחר והתיירות לקבוע בצו כי לא יעשה אדם במצרך שמיפרט שלו נקבע כתקן רשמי את אחד המעשים המנויים בסעיף קטן (א), אלא אם ניתן לו **היתר מאת המכון לסמנו בתו תקן** וסימנו בהתאם לתנאי ההיתר; **המכון רשאי** לבטל היתר כזה לגבי מצרך שניתן עליו היתר ולא יוצר לפי דרישות התקן.

בקשה לתיקון החוק: להחזיר את הנוסח הקודם בסעיף 9(ב) לחוק העיקרי, אחרי "מאת המכון" יבוא "או מאת מעבדה מוסמכת". ובנוסף במקום "המכון רשאי" יבוא "המכון או מעבדה מאושרת"

הסבר: המשמעות של אי שינוי סעיף זה היא השארת המכון כמונופול על התקנים בהם נדרש תו תקן. מקובל בעולם במידה ונדרש "סימן" לאישור התאמתו של מצרך לתקן או לתקן רשמי, כול מעבדה "מאושרת" שבודקת את המוצר, מוציאה תעודת בדיקה ואף נותנת את תו התקן "הסימן" שלה. השארת המכון כבלעדי במתן תו תקן אינה עולה בקנה אחד עם רוח שינוי החוק ופתיחה לתחרות שווה. לדוגמא, בארה"ב, גרמניה, קוריאה ובמדינות נוספות, המעבדות המאושרות נותנות, כול אחת, תו תקן משלה, לתקנים הדורשים תו תקן. בתחומים מסוימים, מעבדת ITL רשאית ואף נותנת בפועל סימון למוצרים, על בסיס ההסכמות שלה, כהוכחה לעמידה בתו תקן. לפיכך, היכולת של מעבדות מאושרות לבצע בדיקות לתקנים רשמיים הדורשים תו תקן והיכולת לתת "סימן" הינו חלק מהותי מפתיחת השוק לתחרות. על המדינה להתאים את עצמה למה שקורה בעולם ולמצב הקיים בשטח.

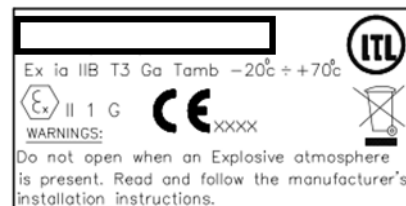
תו תקן

11. (ב) כל המייצר מצרך המתאים לדרישות תקן או תקן רשמי, הכל לפי המקרה, רשאי, **לפי היתר מאת המכון**, לסמן את המצרך **בתו תקן**; **המכון רשאי בכל** עת לבטל היתר כזה.

בקשה לתיקון החוק: בסעיף 11(ב) לחוק העיקרי, אחרי "מאת המכון" יבוא "או מאת מעבדה מוסמכת" ובנוסף במקום "המכון רשאי" יבוא "או מעבדה מאושרת רשאים"

הסבר: (חזרה על הסבר סעיף 9(ב) המשמעות של אי שינוי סעיף זה היא השארת המכון כמונופול על התקנים בהם נדרש תו תקן. מקובל בעולם במידה ונדרש "סימן" לאישור התאמתו של מצרך לתקן או לתקן רשמי, כול מעבדה "מאושרת" שבודקת את המוצר, מוציאה תעודת בדיקה ואף נותנת את תו התקן "הסימן" שלה. השארת המכון כבלעדי במתן תו תקן אינה עולה בקנה אחד עם רוח שינוי החוק ופתיחה לתחרות שווה. לדוגמא, בארה"ב, גרמניה, קוריאה ובמדינות בהם ישנו צורך בתו תקן, כול המעבדות המאושרות נותנות, כול אחת, תו תקן משלה, לתקנים הדורשים תו תקן. בתחומים מסוימים, מעבדת איי. טי. אל. רשאית ואף נותנת בפועל סימון למוצרים, על בסיס ההסכמות שלה, כהוכחה לעמידה בתו תקן. לפיכך, על המדינה להתאים את עצמה למה שרוקה בעולם ולמצב הקיים בשטח.

דוגמא לתו תקן שנתנה ITL למוצר לשימוש בישראל: (הבדיקות לעמידת המוצר בתקינה ישראלית ובינלאומית בוצעו ב ITL)

הסכמים עם מוסדות חוץ (תיקון מס' 3) תשל"ט-1979

1א. **המכון רשאי**, באישור שר התעשייה, המסחר והתיירות, להתקשר בהסכמים עם מוסדות שמחוץ לישראל, לשם הסדרת סימונם **בתו תקן** של מצרכים המתאימים לדרישות התקן, המיוצרים באותה ארץ ומיובאים לישראל.
בקשה לשינוי החוק: במקום "המכון רשאי" יבוא "המכון או מעבדה מאושרת"

הסבר: מקובל בעולם שמעבדות מאושרות מייצגות את המדינה בשני אופנים: (1) הסכמי הכרה הדדית בין מדינות - כול מדינה מאפשרת למעבדות מאושרות להיות חלק מההסכם וזאת בכדי שיאשרו מוצרים ליצוא ויבוא בצורה הדדית ויאפשרו סחר חופשי. (2) הסכמי הכרה הדדית בין מעבדות מאושרות או "בין עמיתים" ככול מדינה.

השארת החוק במתכונתו הנוכחי וסעיף זה ללא שינוי, פוגעת ביכולת מתן שירותים לתעשיינים ויצואנים ישראלים על ידי מעבדות פרטיות. כיום, מעבדות פרטיות המשרתות את התעשייה הישראלית, נמצאות בעמדת נחיתות בכריתת הסכמים עם גופים בינלאומיים ולעתים הסכמים שנחתמו התבטלו או השתנו בעקבות חתימת המכון עם גופים אלה.

בנוסף, הכרה בתו תקן של מוסדות ומעבדות מחוץ לישראל בעוד שתו תקן של מעבדות מקומיות בישראל אינו מוכר מהווה אפליה של מעבדות מאושרות לעומת גופים מחוץ לישראל.

כן קבע מבקר המדינה:

בישראל פועלות מספר מעבדות פרטיות, המשרתות את ציבור היצואנים בישראל. מעבדות אלה הן בעלות ניסיון רב שנים ומוניטין בבדיקת התאמת טובין לתקנים בין-לאומיים.

לדעת משרד מבקר המדינה, חתימה על הסכמי ההדדיות בין המכון למכונים בדיקה בחו"ל, ולא בין המדינות, מחזקת את הקשר שבין פעילותו של המכון כגוף ממשלתי לבין פעילותו כגוף עסקי בשוק תחרותי ועלולה להשפיע על התחרות המתקיימת בשוק הייצוא. המעבדות הבין-לאומיות עשויות להעדיף לחתום על הסכמי הכרה הדדיים עם מכון התקנים מאשר לחתום על הסכמי הכרה עם מעבדות פרטיות, שכן המכון הוא הגורם הבלעדי המוסמך להכיר בבדיקות המתבצעות במעבדות הבין-לאומיות. לפיכך, על משרד הכלכלה לבחון כיצד ניתן למנוע פגיעה בעקרון התחרות העסקית ההוגנת בתחום בדיקות היצוא, נוכח היתרון למכון התקנים שמקנה לו הבלעדיות שלו בתחום בדיקות היבוא.

בכבוד
רב,

אופיר גמליאל

מנכ"ל איי. טי. אל.